

Oppgave 2.

Den guddommelige komedie er et verk av Dante Alighieri som ble skrevet på 1300-tallet. Den inneholder 3 deler – Helvete, Purgatoriet og Paradiset der hver av dem inneholder 33 sanger, bortsett fra Helvete som inneholder 34. (Dante, 2016) Dette verket brukte Dante ca. 15 år på og er hans største verk. (Vegele, 2017). Den regnes som et av verdens viktigste og blir fortsatt diskutert og analysert.

Handlingen i verket er tilknyttet til reisen av sjelen til Dante gjennom Helvete, Purgatoriet og Paradiset. Det starter med at den 35 år gamle poeten befinner seg i en mørk skog der han møter 3 dyr. Skog for et menneske som lever i middelalderen er et farlig, dødelig og vilt sted. Der kunne man møte ville dyr, røvere og skjebnen. Dante blir reddet av Vergil, en poet fra antikken som blir en ledsager for Dantes tur til Helvete. Som allerede nevnt, består Helvete-delen i Den guddommelige komedie av 34 sanger. Verket er sterkt preget av forskjellige mystiske komponenter. Dante kommer dypere og dypere i Helvete og innser at han er like syndig som mange av hans landsmenn. (Dante, 2016)

Det har hele tiden vært vanskelig å fastslå til hvilken tid dette verket tilhører. Forskere ser både middelalder- og renessansefunksjoner i den. Den katolske kirken har spilt en viktig og stor rolle i Europa, spesielt i middelalderen og nektet individualitet siden alle var like for Gud. Men i renessansen er det mennesket som er i sentrum av alt, universet, naturen, kunst osv. Dette blir en slags målestokk for alle ting. Dante ble født i slutten av middelalderen, da renessansemotiver har allerede begynt å spre seg og det er nok noe som har påvirket han og hans litteratur en god del. (Vegele, 2017)

Så til hvilken epoke hører Dante til? Er det renessansen eller middelalderen? Selvfølgelig hører han til disse epoker, men hvilken av dem er dominerende? Tilnærmingen til Dante som en renessansedikter er ikke ny, og vektleggingen av renessanseaspektene av hans arbeid har blitt vanlig.

Den guddommelige komedie kombinerer trekk ved den episke poesien og dramaet. Den kompenserer heller ikke for fraværet av et epos bland italienerne i middelalderen, siden det appellerer til hele menneskeheten og «viser veien til frelse». Den bidrar indirekte til en unik løsning til dette problemet i fremtidige renessansen. Komedien ble likevel ikke skapt som en avhandling av universet, men i øyeblikket av den største krisen i dikterens skjebne. Han ble utvist fra byen Firenze, vandret etter å ha mistet sitt hjem og sin familie. I slike kritiske øyeblikk reflekterer man ofte over hvordan og hvorfor slikt kunne skje. (Vegele, 2017).

Spørsmål som «Hvem er jeg?», «Hvorfor er jeg?» og «Hvorfor er alt slik det er?» kommer sterkt frem og det ser man også i verket. Dikteren svarer på disse spørsmålene i Den guddommelige komedie. Hans personlige skjebne avsløres på en reise gjennom universet og er i samsvar med livene til andre mennesker og med universets lover. Man kan se på verket som en slags katarsis og refleksjon over livet til Dante av Dante selv.

En av de mest utbredte meningene er at Den guddommelige komedie er et epos.

Sammenligningen med Homer har blitt vanlig. «Homer var den første, Dante var den andre episke dikteren, hvis opprettelse representerer en klar og forståelig forbindelse med kunnskapen, følelsene og religionen i århundret da han levde, og med århundrene som fulgte». (Vegele, 2017). Vergils «Aeneiden» blir av og til sammenlignet med Dantes «Komedie». Litteraturforskere sier at «eleven overgikk læreren» siden Dante brukte Aeneiden som inspirasjonskilde. Dantes Helvete er mer gjennomtenkt enn Vergil sitt, siden der det er ikke De dødes rike, men et vanlig hus med forskjellige hemmelige korridorer og dører.

Men hva er et epos? Det er en av tre forskjellige litterære sjangre (sammen med drama og lyrikk) som handler om noe som har skjedd i fortiden, vanligvis historiske eller sosiale hendelser, som kan både være oppdiktet (myter) eller sanne. (snl.no). De tre sjangrene inneholder selvfølgelig andre typer undersjangre, alt fra essay til roman. Et barneeventyr kan likegodt være et epos (ikke fullt, men den passer fortsatt til kriteriene).

Er Den guddommelige komedien epos? Måten den er skrevet på viser til mange av tegn på at det er det. Den omfavner en kjent historisk person, faktisk to, både Vergil og Dante selv. Den tar for seg filosofering om livet og med det de sosiale aspektene med det å være et menneske, dvs. Dantes tanker om hva han og andre mennesker er, hva de er verdt osv. Så det er epos med faste innslag av selvrefleksjon. Det kan man også si om flere verk fra middelalderen, jegeret er mer i fokus. (Vegele, 2017)

Konklusjon.

Spørsmål om sjangertilhørighet til Den guddommelige komedie er vanskelig, siden hver eneste ny mening blir til et nytt trinn i den trappen som forhåpentligvis skal følge oss til forståelse av denne problemstillingen.

Dette verket er som et fint bygg, den inneholder det beste fra epoken den ble skrevet i og samtidig tok igjen utviklingen av den lange litterære prosessen. Den guddommelige komedien er ikke begrenset når det gjelder kanoner og Dante viser frem poesien av menneskelige begjær, karakterer, følelser og tanker. Prototypen til hovedpersonen kan være Odyssevs til Homer og Vergil sitt Aineias samtidig, og den sentrale karakteren er en grunnstein for mange av de historiske bildene. Til og med Shakespears Hamlet går gjennom alle Helvetes sirkler. Det er trygt å si at Den guddommelige komedien har vært en inspirasjonskilde til mange andre verk.

Siden alt det guddommelige er ukjent for et menneskets øye, er det fri rom for fantasi. Dante så og brukte denne muligheten. Han blander både historie og egen fantasi og krydrer med egne skildringer og refleksjoner. Verket har alle kvalitetene for å kunne bli kalt epos, men det er epos med litt ekstra steg. Leseren ser hvor mye sjel Dante har lagt i verket, det er tross alt hans største og mest krevende verk. Han klarte med glans å vise menneskeheten hvor langt nede i sumpen den befinner seg og at veien fortsatt er lang til redningen.

Litteraturliste:

Alighieri, Dante. 2016. «Den guddommelige komedie», Forlaget «Makhaon»

Vegele, Franz. 2017. «Dante Alighieri, hans liv, verk og politisk teori», Forlaget «Editorial URSS»

<https://snl.no/epos> (Oppsøkt 27.5.2021)